

Nr 291.

Godkänd av första kammaren den 8 juni 1921.

Godkänd av andra kammaren den 8 juni 1921.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer m. m.

(Bankoutskottets utlåtande nr 57.)

Till Konungen.

Under elfte huvudtiteln av den till innevarande riksdag avlåtna propositionen om tilläggsstat till riksstaten för år 1921 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på de propositioner om anvisande av medel för ändamålet, som kunde bliva förelagda riksdagen, *dels* i punkt 2 till beredande av dyrtidstillägg under år 1921 åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer å tilläggsstat för år 1921 såsom förslagsanslag beräkna ett belopp av 15,600,000 kronor, *dels ock* i punkt 5 till beredande av dyrtidstillägg under år 1921 åt f. d. militära befattningshavare å tilläggsstat för år 1921 såsom förslagsanslag beräkna ett belopp av 5,400,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 18 mars 1921 avlåten proposition, nr 327, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att godkänna vid propositionen fogat förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer.

Slutligen har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 20 maj 1921 avlåten proposition, nr 363, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, under nedannämnda punkter föreslagit riksdagen, bland annat,

B) å tilläggsstat för år 1921 under elfte huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisa

dels till dyrtidstillägg åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer ett belopp av 13,700,000 kronor;

dels ock till dyrtidstillägg åt f. d. militära befattningshavare ett belopp av 4,700,000 kronor;

D) förklara, att under år 1922 tillsvidare och intill dess definitivt beslut fattats rörande de medel, av vilka för sagda år kostnaderna för dyrtidstillägg åt ovan omförmälda pensionärer m. fl. skola bestridas, erforderliga belopp skola utgå av de medel, vilka för beredande av dyrtidstillägg under år 1922 kunna varda å riksstaten för sagda år särskilt avsatta.

Såsom i propositionen erinras, har frågan om en allmän reglering av pensionerna såväl för f. d. befattningshavare i statens tjänst som ock för änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst på senare tid vid flera tillfällen varit på tal. I detta avseende må erinras, att nästlidet års riksdag i skrivelse till Eders Kungl. Maj:t anhållit om utredning, huruvida och i vad mån en lämplig pensionsförhöjning må kunna beredas sådana statstjänares änkor, som uppbära låga pensioner och styrka sig vara i behövande omständigheter, samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda.

Inom finansdepartementet verkställd förberedande utredning i ämnet har emellertid givit vid handen, att stora betänkligheter av både principiell och statsfinansiell art möta mot en mer definitiv pensionsförbättring. Med anledning härav har departementschefen sett sig nödsakad att tillsvidare och till dess en grundlig och allsidig utredning av förevarande spörsmål blivit verkställd skjuta åsido frågan om åtgärder till förbättring genom en pensionsreglering för sådana statstjänare, vilka åtnjuta pensioner till mycket låga belopp.

Eders Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag i fråga om dyrtidstillägg till f. d. befattningshavare i statens tjänst avser emellertid

att genom ett bibehållande av nuvarande regler för dyrtidstilläggets beräknande åtminstone förekomma en försämring av pensionärernas ställning.

Ovan berörda utredning utvisade, att omkring 56 procent av samtliga pensionstagare uppbure pensioner om högst 1,000 kronor per år. Även med nu utgående dyrtidstillägg torde det ekonomiska läget för många av dessa vara sådant, att ett kraftigare stöd från statens sida kan anses befogat. Det torde därjämte icke kunna förnekas, att pensionärerna i fråga om dyrtidstillägg i mindre grad tillgodosetts än befattningshavarna i statens tjänst. Även om grunderna för dyrtidstillägget till sistnämnda kategori komma att av innevarande riksdag förändras i syfte av en minskning i dyrtidstillägget, har riksdagen ansett sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag att någon ändring av grunderna för de till pensionärerna utgående dyrtidstilläggen icke för närvarande bör ifrågakomma.

Enligt detta förslag skulle nu gällande grunder för beräkning av dyrtidstillägget även i fortsättningen tillämpas för alla pensionärer och således icke allenast för sådana, vilkas pensioner i och för sig äro mycket låga, eller sådana pensionärer, som ej åtnjuta pensioner enligt på senare tid meddelade förmånligare bestämmelser. Då riksdagen ehuru med tvekan ansett sig böra bifalla förslaget även i detta avseende, har detta skett på grund av de skäl, departementschefen angivit, nämligen att det skulle leda till högst betydande praktiska svårigheter att utan en grundlig och allsidig utredning något så när rättvist genomföra en åtskillnad mellan olika slag av pensionärer. En dylik utredning synes riksdagen böra verkställas genom Eders Kungl. Maj:ts försorg. Riksdagen vill för sin del i detta sammanhang särskilt uttala önskvärheten av att med hänsyn till rådande statsfinansiella förhållanden förutsättningarna för en jämkning i dyrtidstillägget å de högre pensioner, som fastställts genom beslut av de senaste årens riksdagar, närmare undersökas. Riksdagen har därvid utgått från att ett förslag i detta syfte redan nästkommande år framlägges för riksdagen, varför det nu föreliggande förslaget kan anses såsom ett provisorium.

De ändringar i nu gällande kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, som av Eders Kungl. Maj:t föreslagits, äro av formell art och hava icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen har icke heller funnit skäl till någon ändring uti

den av Eders Kungl. Maj:t i propositionen nr 363 verkställda kostnadsberäkningen, i vad den avser här ifrågavarande dyrtidstillägg.

Riksdagen har alltså med bifall till Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 327 samt propositionen nr 363, i vad den avser pensions- och indragningsstaterna,

1) godkänt det i förstnämnda proposition intagna förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer;

2) å tilläggsstat för år 1921 under elfte huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisat

dels till dyrtidstillägg åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer ett belopp av 13,700,000 kronor;

dels ock till dyrtidstillägg åt f. d. militära befattningshavare ett belopp av 4,700,000 kronor; samt

3) förklarat, att under år 1922 tillsvidare och intill dess definitivt beslut fattats rörande de medel, av vilka för sagda år kostnaderna för dyrtidstillägg åt ovan omförmälda pensionärer m. fl. skola bestridas, desamma skola utgå av de medel, vilka för beredande av dyrtidstillägg under år 1922 kunna varda å riksstaten för sagda år särskilt avsatta.

Stockholm den 8 juni 1921.

Med undersätlig vörndnad.
